

A „FRANKLIN-TÁRSULAT”

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárnál kapható:

JÓKAI MÓR MUNKÁI.

Népszerű kiadás.

40 kr. egy-egy kötet.

- 1. A varchóniták. 2. Fortunatus Imre. — Shirin. 3. Kalóz-király. 4. Sankoly Gergely. — A drága kövek. — Marce Zare. 5-9. Törökvilág Magyarországon. 5 füzet. 10. A búnlárs. — Nepean sziget. 11. 12. A kétszarvú ember. — Az egyiptusi rózsza. 2 füzet. 13. Koronát szerelemért. — A Hargita. — A kalmár és családja. 14. Pelki Farkas leányai. — Háromszéki leányok. — A két száz. 15. Regék. 16. Carinus. — A nagyenyedi két füzet. 17. A sertőző. — A nyomorék naplója. — Fekete világ. 18-20. Erdély aranykora. Regény. 3 füzet. 21-23. Csallákok 1848-1849-ből. 3 füzet. 24. Bujdosó naplója. — Kurbán bég. — Megjött ország. 25. 26. A fehér rózsza. — Humorisztikus papir-szeledek. 2 füzet. 27. Magyarhon szépségei. 28. 29. Szomorú napok. 2 füzet. 30. 31. A janicsárok végnapjai. 2 füzet. 32-37. Kárpáthy Zoltán. 6 füzet. 38-43. Egy magyar nábob. 6 füzet. 44-47. Az új földesúr. 4 füzet. 48-53. Szegény gazdagok. — Az utolsó budai basa. 6 füzet. 54. 55. A magyar előidők. 2 füzet. 56-59. Hétköznapok. 4 füzet. 60-63. A régi jó táblabírók. 4 füzet. 64. 65. Délvirágok. 2 füzet. 66. 67. Milyenek a nők? 2 füzet. 68-71. Véres könyv. 4 füzet. 72. 73. A magyar nép élce. 2 füzet. 74-76. Árnypékek. 3 füzet. 77-82. A köztudó ember fia. 6 füzet. 83. Milyenek a férfiak? 84-89. Politikai divatok. 6 füzet. 90-93. Mire megvénülünk. 4 füzet.

JÓSIKA MIKLÓS REGÉNYEI.

Népszerű kiadás.

50 kr. egy-egy kötet.

- 1. 2. Abafi. 2 kötet. 3. Zolyomi. 4-6. Az utolsó Báthori. 3 kötet. 7-10. A cseh Magyarországon. 4 kötet. 11-14. Zrínyi a költő. 4 kötet. 15. 16. A könnyelműek. 2 kötet. 17-24. Második Bakóczy Ferenc 8 kötet. 25. 26. Eszther. 2 kötet. 27. 28. Rom titkai. 2 kötet. 29-32. A hat Uderszki leány. 4 kötet. 33-35. A két barát. 3 kötet. 36-40. Jósika István 5 kötet. 41-43. A zöld vadász. 3 kötet. 44-49. Egy néger szabadsághős. 6 kötet. 50. 51. Két királynő. 2 kötet. 52. Egy kétemeles ház Pesten.

JÓSIKA MIKLÓS BESZÉLYEI ÉS KISEBB REGÉNYEI.

Uj olvasó kiadás.

16-rét. Nyolcz kötet 4 frt, egy-egy kötet 50 kr.

- 1. Az élet útjai. Egy kötet (282 lap), füzve 50 kr. 2. 4. Élet és tündérhon. 3 kötet (503 lap), füzve 1 frt. 50 kr. 3. 6. Szív rejtelmei. 2 kötet (579 lap), füzve 1 frt. 7. 8. Viszhangok. 2 kötet (353 lap), füzve 1 frt.

American-Pills by Boldt Böldt egészségi labdaccai vértisztítási labdacok. E labdacok sokszoros alkalmazást és sokszoros magasztalást vívtak ki. Ajánlhatók e labdacok a vér tisztítására megelőző betegségek után; a fölösleges és rossz nedvek eltávolítására (névük a testgyarapodásnál kevés mozgás mellett); továbbá oly egyéneknek, kik rossz emésztésben, savanyu felbőgésben, éhgyomortalanságban, szédülésben és vértörődásban szenvednek. E labdacok különös ajánlatot érdemelnek a guttalettére hajlamos mutató egyéneknek. Egy doboz 66-70 labdac ára 1 frt. 50 kr. (10 kr. több.) Központi raktára: Droguerie medicinale: Boldt A. H. Genfben (Helvetia). Valódián kapható: Pesten: Török József gyógyszerész és főküldeményezőnél Magyarországon számára, király-utca 7. szám, és Formágyi Ferencz gyógyszerárban, Sasócsenyi-tér 26. sz. Budán: Wasek E., Szegeden: Kiss, Sz.-Fehérvárott: Dieballa Gy., Egerben: Küllner, Temesvárott: Pecher, Brassón: Fabik, Kolozsvárott: Wolff, Bécsben: Kozdera J. am hohen Markt 12. gyógyszerész uraknál. 217 (26-0)

Egy jónevelésű 13-14 éves fiú Kaloészán, Pádis Ferencz fűszer- és vegyes-kereskedésében tanonczul fölvetetik. 341 (2-8) A „Franklin-társulat” magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik sz.) megjelent és minden könyvtárnál kapható: Uj olvasó és teljes kiadás négy kötetben. Kisfaludi Kisfaludy Károly minden munkái. A Kisfaludy-társaság megbízásából szerkeszté Toldy Ferencz. Hatodik összes kiadás. Négy kötet füzve 4 ft. Vázsonba kötve 5 ft. 60 kr. 312 (8-20)

KERTÉSZ és EISERT Budapest, Dorottya-utca 2. színházi szeglet, a t. oz. közönség figyelmébe ajánlják az egyedül náluk létező D. Pétre-féle szilviz ómaga készítéshez magánzóknak legalkalmasabb valódi párisi szilviz-készülékének gyári fóráktírá Magyarországon részére. Készüléknek segítségével, az igen könnyen felfogható használati utasítás nyomán mindenki képes ezen költségesen időt, számos esetekben orvosokig is rendelt egészségesebb italt ómagaának folyton friss minőségben és jutányosabban készíthetni, mint a nagy mennyiségben mesterségesen óta készült, mely az utóbbival szemben még azon különöse meggyűvást nyújtja, hogy a víz csupán a hozzá szükséges ártalmatlan szerkezetből képződött tiszta szénásványt nyeri, s így az egészségesnek ártalmas alkáliát nem tartalmaz. A készülék ára: 2 4 6 8 10 meszelőes darabja frt 8.- 10.- 12.- 14.50 17.- Minden készülékhez pontos használati utasítás és a szerkezet szükséges méretek mellékeltek. A kitűnő minőségű szerek ára 1 font oldum tartaricum és 1 1/2 font szilvileveg tartalmú ómagaokban, csomagolási díj 2 frt. Irásbeli megbízások utánvált mellett gyorsan eszközöltetve, ládákba és csomagolási díj a gy. nagysága szerint 50-75 kr.

A legbiztosabb és legkellemesebb szert váltóláz ellen, különösen gyermekeknek, kik a keserű Chinint másképp bevenni nem képesek a Chinin-csokoládé és a Chinin-cukor Rozsnyay M., gyógyszerész Aradon (ezelőtt Zombán), melyeket a magyar orvosok és természet-vizsgálók nagygyűlése Fiumében pályadíjjal koszoruzott. Kapható vagy megrendelhető a birodalom minden jóhírű gyógyszerházában. A hamisításoktól óvakodni kell! Mindenki csak a Rozsnyay M.-féle pályakoszoruzott készítményt kerje és fogadja el. 135 (38-0)

Gyors és biztos kiirtása a patkányok és egereknek, az ő Felsége első Ferencz József császár által egy kizárólagos szabadalommal kitüntetett patkánymérég által, mely valódi minőségben kapható: Pesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz. — Továbbá a birodalom legtöbb fő- és mezővárosában. Ára egy darabnak 50 kr. a. 6. 303 (5-9)

Nyári idényre! Barége, Mozambique és Eeru . . . 30-40 krig Selyem Grenadine sima és csikok . . . 50-80 » Gasiere diszgardag választékban . . . 30-90 Francia Jacoats . . . 25-35 » Crotonek és Calicok . . . 25-35 » Satinék és Fouland aprék . . . 30-70 Csikok selyem szövetek minden színben 1 ft., 1 fr. 40 kr. Sima Falt de soie . . . 1 » Fekete » . . . 1 » 30 » Gros Failles . . . 1 » 80 » Szines » minden színben . . . 2 » Irish selyem Popelinek . . . 1 » 10 » Angol Lusterek . . . 35 » Bátorak vagyunk az igen tisztelt hölgyeket arra figyeztetni, hogy egy nagyobb mennyiségű divatárak, különösen selyemszövetek megvételével lehet-éggés válik a fenntebbik cikkekét bálmatos olcsó áron eladhatni. Mely tisztellettel Szalitzer és Schönfeld, Budapest, bálvány-utca 1. sz. 312 (8-20)

Budapest, augusztus 23-án 1874.

34-dik szám. ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft. Csupán a Vasárnapi Ujság: Egész évre 8 ft., félévre 4 ft. Csupán a Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft., félévre 3 ft. XXI. évfolyam.

BIRDÉTESEK DÍJA: Egy ótör haszonbott petti sor, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 15 krajczár; többszöri ígatásnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden ígatás után 30 krajczár. Kiadó-hivatalunk számára hirdeményeket előad Bécsben: Haasenstejn és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Seilerstätte Nr. 2 és Opellik A. Wollzeile Nr. 22.

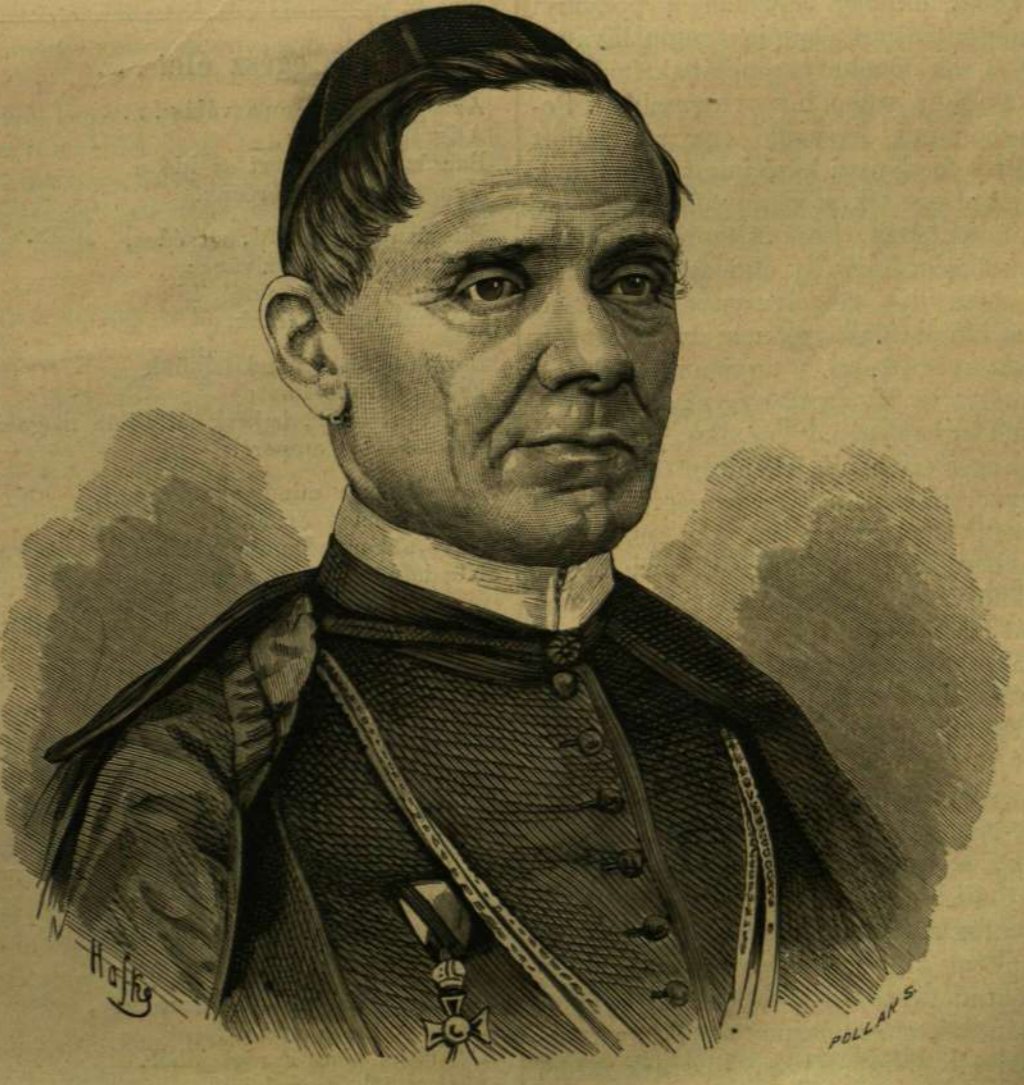
KRUESZ KRIZOSZTOM. magyar orvosok és természetvizsgálók aug. 24-kén Győrben megnyitandó XVII. nagygyűlése azon férfiak egyikét nyerte meg elnökül, kikben a tudományosság magas társadalmi állással, a buzgóság külső tekintélyvel egyesült.

Kruesz Krizosztom ez, a hazafias benczések pannonhalmi főapátja, ki régi előjognál fogva püspöki rangban áll szerzettönök létre s törvényhozásunk felsőházában ül. E széken rendesen tudós és nagylelkű főpapokat szoktunk szemlélni, kiket rendtársainak bizalma juttat oda, királyi meg-erősítéssel.

Ily főpapot tisztelünk a jelenlegi főapátban is, s természetesnek találjuk, hogy a megyéje főhelyén tartandó tudományos gyűlés elnökeül őt szemelte ki a közbizalom, ki maga is, mint tanár, évekig s behatóan foglalkozott a természettudományokkal, azóta pedig a tudományos törekvések őszinte s buzgó pártfogójának mutatta magát.

Midőn ez alkalmából képe mását vezetjük olvasóink elé, meg kell ismertetnünk tevékeny élete főbb körirajzát is.

Kruesz Krizosztom Sopronmegyében Völgyfalván született 1819. jan. 21-én egyszerű, de jómódu polgári szüléktől. Elemi tanulmányait szülői gondos felügyelete alatt végzé, a gimnáziumi tanfolyamot pedig Győrött kitűnő sikerrel. 1835. szept. 16-án lépett Sz.-Benedek rendjébe. Ujncz-évet Pannonhalmán töltötte; bölcsészeti tanulmányait két éven át Győrött a rend belső tanintézetében folytató. Ezután egy évet Bakonybélben töltött a klasszikus műveltségű és szép lelkű Guzmics Izidor apát közvetlen vezetése alatt. Itt ismételte bölcsészeti tanulmányait, készült a tanári pályára és egy év leteltével tanári oklevelet nyert. Hittani tanulmányait végezni ismét Pannonhalmára jött, hol négy éven át, a theologiai tanfolyam mellett egyszersmind a bölcsészeti tudorságra is készült, s hittani tanulmányait még be sem fejezte, midőn tudori oklevele kezében volt. 1840. junius

KRUESZ KRIZOSZTOM.

eredményt küldötte be az akkor még csak Bécsben létezett meteorológiai intézethez. Dolgozatai a meteorológiai intézet évkönyveiben értékesítették a szélesebb körű tudomány számára. Győrmegyére nézve különösen az ő általa 12 éven át tett följegyzések azok, melyek a megye éghajlati viszonyainak ismertetésénél egyedüli támpontul szolgálhatnak. Ritka előszeretettel foglalkozott a természettudományon kívül pedagógiai kérdésekkel. Kedvenc pszichológiai tanulmányának tárgyát képezte mindenkor az ifjú szív.

Értekes dolgozataival találkozott a szakközönség a »Tanodai Lapok« hasábjain. Mint tanár nagyon is érezte a tankönyvek hiányát; s Kühn Rajmund tanártársával Schubics természetánát tette át nyelvünkre a közép-tanodák felsőbb osztályai számára. Ugyanennek kiegészítésül pedig a gymnasiumi tananyag keretéhez mért vegyített írt. Kellően méltányolva azon hasznót, mely szakférfiak, főleg tanárok érintkezéséből úgy az egyénre, mint az ügyre háromhat: rendjének természet-tanáraikat a nagyobb színűdők alatt eszmecseréire gyűjtötte össze, mely alkalommal a kísérleti téren szerzett tapasztalataikat kölcsönösen kicserélték. Mint az ifjuság szívképzésének hő barátja, örömmel karolta föl nehány pápai tanárnak eszméjét és velök együttesen indította meg az »Ifjusági Plutarch« című füzeteket, melyek könnyed tollal több értékes életrajzi közleményt hoztak. Általán lelke egész hevével estiggett minden olyan mozzanaton, mi az ifjú szív nemesítésére hat. A rend növedékei körében önképző kört teremtett, melynek házi határai között a növedékek irodalmi téren gyakorolták magukat. A kezdő toll zsenge dolgozatait ő maga simította.

1862. október havában a pozsonyi állam-gymnasium élére igazgatóul hivatott meg. Csak főnöke parancsának hódolva, cserélte föl a szűkebb kört tágasabbal. Pozsonyban mint igazgató egy szétmállott rendszer foszlányai közé jutott. A multnak alapját elserpették a viszonyok s ujat még nem teremtetek. Erős és tapintatos kére volt szükség, hogy ily átmenetnél az intézet egyensulya veszélyeztetve ne legyen. Rövid idő alatt sikerült neki az intézet lét-alapját megalkotni s ugyanannak kifelé tekintélyt és bizalmat nyerni. Bár születésénél fogva nem magyar ajku, ifjuságától fogva az, s szívben és jellemében tökéletesen magyar: sikerült neki, egy nemzetellenes korszak ellenséges törekvései után Pozsonyban, a német ajku és részben német érzelmű városban a hazafias nevelés gyarmatát megtelepíteni.

Munkája közepette makacs torokbaja annyira fokozódott, hogy hangját teljesen veszítvén, félre kellett vonalnia. Élete kérdését fűzték bajához az orvosok, midőn 1865. szept. 5-én rendtársai őt általános szavazat-többséggel főpáti méltóságra kijelölték, melyre ő felsége ugyanazon év nov. 3-án ki is nevezte. Székét 1866. jun. 10-én foglalta el. Aggasztó torokbajából lassanként kigyógyulva, föladatainak teljes öntudatával lépett a kormányruhához. Tisztán átértette állásának sokoldalú követelményeit. Mint főpap, hiveinek valódi atyja lett, ki int, vigasztal, segít mindennél, a hol kell; nemes áldozat-készségét hirdeti a pannonbalmi székesegyház, melynek ő lett ujjáteremtője; roppant költség-

gel öltöztette e ritka múkincset jelen díszes alakjába, és e közben hazai művészeknek nyitott tért képességeik kifejtésére. Községekben templomokat, iskolákat emel, javít, javadalmaz. Mint tanító-testület feje, nem kímél költséget, csak hogy a nemzetnek képzett tanerőket adhasson. Pannonhalmán tanárképzését szervezte, melyben a rend növedékeit a tanári pályára képezte. A gondjaira bizott tanintézeteket bőkezűleg szereli föl. Mint a természettudományok avatottja, szakértelemmel lát be a gazdaság minden ágába; új életet nyert alatta a rend gazdasága, melyet rövid idő alatt nemesak magasra emelt, de példányszerűvé tett. Mint a főrendiház tagja, mindannyiszor főlemeli szavát, valahányszor a hivatásához forrott nevelés és oktatás érdeke kívánja. És mint a tudomány embere, magas állásában is büszkeségének tartja e nemes ügyet szolgálni. Készséggel fogadta el a magyar orvosok és természetvizsgálók XVII. nagygyűlésének elnökségét; s ebben két éven át, bokros teendői közt is, lankadatlan erélyvel munkálkodott. Első teendőjének ismerte Győrmege és város monographiájának szellemi és anyagi megteremtéséről gondoskodni; maga körül csoportosította az erőket, ő maga is munkatársá lett, s önmagagyűjtötte adatok nyomán dolgozta ki a megye éghajlatát. A terjedelmes (43 ivre terjedő) mű kiállítás költségeit pedig teljesen ő viseli. Bizonyára oly emléket emelt magának e műben, mely nem szorítkozik egy megye szűk körére, de mozzanatot képvisel hazai tudományosságunkban. Vajha soha se fogyatkozzék meg hazánk ily férfiakban!

Képtünkön Sz.-István-rend keresztjével látható, melylyel ő felsége 1869-ben díszíté föl.

Az egész élet...

Az egész élet csupa válás... Alig találkozánk, Bucsúzni kell, mert az idő e Vén forspont vár reánk.

Bucsúzni mindentől, mi édes, Mit megszokott szívünk; A régi játszótársaktól, kik Ott futkostak velünk.

Barátainktól, kikkel lelkünk Erős gyűrűbe forrt; — Hajh! bűnk, bajunk mily hűn megosztá A lelkes kis csoport!

Hogy küzde mindenik magasra, E szép, nagy eszméért, Mely akkor is jutalmazó, ha Küzdelmünk célt nem ért.

— S hol vannak ők? Ádáz vihar jött, És közibünk csoport... S a tengeren nézd, látod azt a Pár vergődő hajót?

Egymástól messze küzd — a létért, S gondtól majd elmerül... Meg sem ismernéd tán, ha látnád Azt, a ki benne ül.

Pedig a régi jó barát az, A lelkes jó barát; Csak arca sápadt és szeméből Hiányzik az a láng.

A láng szeméből — és szerencse, Ha ez veszett csak el! De hátha nincs a régi jóból, A szentből, semmi jel?

Ha látod, hogy mi egykor ép volt, Rongy szíve, lelke; és E rongynak elnyűtt, szennyes szála Önzés, haszonlesés.

És megtanult hazudni, csúszni; Hogy még nyomát se lásd Annak, mi küzdött, bukkantott, de Nem ismert alkuvást.

Csak elfordulsz e képtől sirva, S egy gondolat megüt: A válás vagy ily viszontalítás, Melyik a keserűbb?

Darmay Viktor.

Theodor hősiessége.

(Amerikai beszély.)

(Vége.)

A következő levél már a Mabelé volt, tiszta, határozott, szabályos kézírással:

»Kedves Theodor! Látok! Meggyógyultam! Először is arra használok szememet, hogy önnek írjak. Még nagyon, de nagyon kell vigyáznom, de Von Graefe megengedte, hogy tíz percig írhassek. Vajha egy szót aranybetűvel tudnék leírni, s ez a szó a »Hála« lenne, először az Ég, azután ön, s végre Von Graefe írta.

»Sajátságos és igen kellemetlen tapasztalás mentünk keresztül mostanában. Constance írt önnek mama viszonyáról. Korán véget ért az egész komédia. Luigi egy napon illő tisztelettel arra kért engedélyt, hogy Connyval és velem valami nagyon fontos tárgyról beszélhessek. Akkor aztán elmondotta nekünk, hogy az a Monplaisir egy kalandor, válóságos iparlovag. Jó bizonyítékai voltak s ezek közt egy levél is a mi párisi konzulunktól, ki Monplaisirról mindent tudott. Én azonnal elmondottam mamának mindent, ki haragos, dühös és vigasztalhatatlan volt; határozottan azt hitte, kedves Theodor, hogy irigyeltük szerencsédét. Ez kimondhatatlanul fájt nekünk. Luigit azonnal elbocsátotta. Azelőtt egy héttel hagyott el minket, hogy szemecimről a köteleket levették, és így sohasem láthatam azt a jó teremtet. Ki nekem oly gyakran és oly értelmesen fölolvastott. A kapitány meglátogatta mamát. Kölcsönös szemrehányások, magyarázatok — egy szóval szörnyű kellemetlen jelenet volt. Mama mindent elmondott neki. Ő esküdött mennyre-földre, hogy egy szó sem igaz. Ezután szóba jöttek azok az utak és módok, melyek segítségével a házasságot minél hamarabb meg lehetne kötni. A kapitány kedden este távozott mamától, örök hűségét esküdte. Szerdán este már eltűnt, egy bolond levelet hagyván mamának, melyben kijelenté, hogy ő nem vehet nőül olyat, ki őt gyanusította, s hogy ő nincs ahhoz szokva, miszerint holmi futárok leskelődjenek utána és hieszteljenek róla mindenfélét stb. stb. Azt hiszem, sikerült kifürkésznie mama vagyoni helyzetének nem nagyon kecsesgető voltát. Szegény mama! — ez valóban megalázó! Kijelentette, hogy Connyval együtt hazá fog utazni s engem pár hónapig Anasztazia nagynénénknél hagy Angliában.

»Annálkább is elszánhatom erre magamat, minthogy Sir Gordon Guytól igen szép levelet kaptam, melyben azt írja, hogy nem fog megjelenésével zavarni bennünket, a meddig magunk nem hívjuk. Ez legalább gyöngédségéről tesz bizonyosságot.

»Kedves Constanceomat ugyancsak ünnepelték itt, a mint ez különben másutt is történni szokott mindenkor. Jelenleg az ifju Walters urral, földinkkel, van komoly

viszonya, a ki nagyon derék, nagyon gazdag (tudja ön, ez mostanában egyike a hét fő erényeknek) és nagyon kedves ember. Ő mamát és Connyt hazá fogja kísérni, én pedig Párisban fogok Anasztazia nagynénénkel találkozni, hogy aztán onnan rövid látogatásra Angolországba menjünk.

»Mi még meg sem köszöntük önnek háza fölajánlását, melyet oly kedvesen és gyöngéden tudott értésünkre adni. Nagyon szeretném, ha ez valóban megtörténhetnék, kedves Theodor; de bajosan lesz belőle valami. A világ félremagyarázná, — mert a világ mindennel bibelődni szokott. De azért mi nem szeretjük önt kevésbé azért, hogy nekünk ezt az ajánlatot tevő. Az ön közelében fogunk élni és úgy fogjuk önt szeretni, mintha fedele alatt laknánk.

Adieu!

Barátja

Mabel.

Igy semmitültek meg egymásután a szegény Theodor édes, boldog álmai. Ősi lakhelyét máris úgy képzelte maga előtt, mint a melyre ama nő arca és alakja fog fényt árasztani, a kit legjobban szeretett; azt hitte, miszerint legalább az a félboldogság, hogy Mabelt állandó vendégeül tekintheti, kárpótolni fogja némileg azt az egész boldogságot, melyet úgysem várhatott soha. Megkísérelte maga elébe képzelni azt a végtelen csalódást, ha majd Gordon asszony és Constance lesznek vendégei, Mabel pedig Sir Guy neje leend. De még ebben a gondolatban is talált vigasztalást. Hiszen Gordon asszony és Conny — Mabel képmásai, legközelebbi rokonai. Beszélgethet róla és hallani fog felőle minden nap. De nem — még ez is megtagadott szegénytől. Mert hisz' e két nőnek szintén meg lesznek saját ügyei és bajai, s csak alkalmilag fognak reá gondolni, mint régi jó barátjokra.

Mikor Gordon asszony és Constance Urániába érkeztek, Theodor meglátogatta őket. Az idősebbik nőt idősebbnek és szomorubbannak találta. Szegény Gordon asszony! Gyöngéssége és gyarlósága még tragikusabb színezetet nyert e csapás alatt, melyet sokkal nehezebb öten, mint husz éves korunkban elviselni. A szerelem olyan, mint a fogfájás, a kor nem gyöngíti az általa okozott szenvedést. És — szomorú még kimondani is — mig egy fiatal megtört szív valami nemes, megindító és rokonszenves dolog, addig az öreg tört szív a világ legnagyobb részének szemében egyszerű — nevetséges.

Constance fiatalabb, szebb és olyan boldog vala, milyenné az ifjuság, egészség és szerelem teheti a nőt. Természetesen sokat beszéltek Mabelről, gyógyulásáról s Angliában teendő látogatásáról. De Gordon asszony nem tudott Berlinről hidegvérrel, nyugodtan beszélni. Nem az volt-e legnagyobb csalódásának színhelye? Sohasem tudta Theodornak végkép megbocsátani, hogy őt oda küldötte. De Mabel maga legjobb történetírója volt önmagának. Számítatlan hosszú levelet írt Theodornak. Angolországba minden baj nélkül érkezett. Nagyonjének háza, hol gyermekora egy részét töltötte, otthonias, kedves hely, Devonshire legszebb vidékén s igen jó vidéki társaságban töltötte idejét. Juniusban Londonba szándékoznak menni. Szemei folytonosan javulnak és Sir Gordon Guy még eddig nem mutatta

magát. Ő (Mabel) hazá fog jóni augusztusban a kedves Conny lakalmára, és akkor ő és a kedves Theodor újból kezdehetik kocsikázásaikat a pony-phaetonban. Ennyit Mabelről.

Theodor, ha szenvedésekkel s kétségbeesett küzdelmekkel teljes multjára viszagondolt, úgy találta, hogy életének ez volt a legsötétebb szaka. Tudta, hogy Damokles kardja függ feje fölött. Bármit örömebbé tűrt volna, csak ezt nem — akármilyen egyebet, csak e kínos bizonytalanságot nem! Pedig hát mit is várhatott volna egyebet — mit mondott el önmagamának tizezerszer is? Ah, mondhatunk mi magunknak, a mit épen tetszik, ha magunk sem o hajtjuk elhinni azt! Az agyban levő szellem csak törpe, de a szívben levő szellem — az óriás! Az uralkodik fölöttünk és nem mi magunk. Utoljára jött egy levél, melynek a külsője is kétségbeejtő volt. A postajegyen »London«-nak a világ nagy forrongó fővárosának neve volt olvasható — a pompás, titokszertű Londoné, hol a jelenkor útere a leg-hatalmasabban lüktet. Mint Róma, Thebae, Damaskus, mikor e nevek a hatalmas kifejezések voltak, olyan London ma nekünk, a kik az angol nyelvet beszéljük, s a mai kor nagyszerű, hatalmas civilizációját képviseli. A levél így szólt:

»Kedves Theodor! Egy hónapig voltunk Londonban s e hónap éltém legélvezetesebb hónapja volt. Megízlelem azt az izgató, kábitó valamit, a mit londoni idénynek neveznek; voltam társaságokban; láttam e nagy, finom és élvadás főváros operáit, ebédeit és báljait s el vagyok jegyezve Sir Gordon Guy-jal!

»Elmondjam-e, hogyan történt mindez?

»Ebédre voltam hiva egy urral, kinek nevét csak félig-meddig hallottam, s ki, — a mint ez már, miként ön is tudja, rendes szokás, — kérdezé tőlem, hogy meddig voltam Londonban? Ez aztán egy kis földrajzi társalgást vont maga után, melynek az lett a vége, miszerint meg kellett mondanom, hogy amerikai vagyok. Az asztal tulsó felére tekinttem s egy pár fényes fekete szemet láttam reám függesztve. Olykor-olykor valami olyanszerű hangot hallottam, mely sajtáságosan ismerősnek tűnt föl. Nem tudtam megmagyarázni magamnak: honnan és miért?

»Azt sem tudom, hogy és miért kezdetünk beszélgetni egymással, de azokkal a sötét szemekkel csakhamar ismeretséget kötöttem. Azután találkoztam vele az operában s más ebédeknél, utoljára egy nagyszerű kerti mulatságban, melyet Francziska, Waldegrave grófnő adott, künn a klasszikus Strawberry-Hillen. (Eper-domb.) Nevét nem tudtam, de hisz azt ugys megtudhattam bármelyik londoni barátomtól. A család, melynél vele találkoztam, elég biztosíték volt tiszteletreméltósága iránt.

»Ez időtől kezdve hangja folytonosan kísértett. Hol hallottam azt? miért hozta vissza emlékezetembe a vakság, a szenvedések és a börtön hosszú napjai?

»Már egy héttel azelőtt ismertem őt, hogy nevét meghallottam; mennyire zavarba jöttünk — mint régi jó barátok — mind a ketten, mikor megtudtam, hogy ő Sir Gordon Guy!

»Most már, kedves Theodorum, a többit ön is tudja. Az ön mesterkedése vala,

hogy Guy olyan könnyen boldogulhatott nálam. Ön volt az, ki az én Guymot rá tudta venni, hogy úgy szolgáljon engem, mint valami cseléd. Ön volt az, ki rábirta ezt az angol nemes, hogy mindentüvé kövessen és kitanulja gyöngéimet, egy közönséges futár álarca alatt! Tehát Luigi hangja kísértett engem oly sokáig, s most már mindkettőjüket rajta kaptam! Hogy merete ön azt tenni? Mily könnyen gonosz vége lehetett volna ennek a tréfának! Száz eset közül csak egy lehetőség van arra, hogy egy férfi az ilyesmibe bele ne unjon. S mégis, mily hatalmas bizonyítéka volt ez abbéli őszinte ohajtásának, hogy engem jól megismerhessek; mily valódi ragaszkodásra mutatott az, hogy megmaradt szolgálai helyzetében mindaddig, a meddig mama oly csufosan el nem tette őt házunkból! Mint mondá, valami ürügy alatt még azelőtt szándéka volt elhagyni bennünket, mielőtt szememről a köteleket leoldották, mert bárha jól el volt is álcázva, nem akarta, hogy úgy lássam őt, mint szolgát; ő azonban szerelmes lett belém, de teljességgel nem tudhatta, hogy hát vajjon én megfogom-e szeretni; bizonyára, futáruknak csak nem lettem volna szerelmes! Így tehát a Monplaisir kapitány esete csak szerencse volt rá nézve, habár — szegény mama! Sohasem lehetek elég hálás, hogy Guy megszábadított attól az embertől.

»Igy tehát az öreg nagyatyus, Sir Guy, utoljára is okosabban cselekedett, mint a hogy maga sejtette. Házasságunk címzet és vagyont ismét egyesíteni fog. Megadom magamat a cselészövénynek!

»És ön, kedves Theodor, a főszelészölvő volt; Guyhoz írott levelei méltók lennének akár egy Machiavevellihez is.

»Gyakran kérdezgeti tőlem Guy: »Vajjon mi ösztönözhette azt a Blackburn urat arra, hogy nekem írjon, drága Mabel — hogy az én javamra oly szellemű cseléggel használjon s alkalmat szerezzen számomra távoli unokánövérémet és lehető menyasszonyomat olyan jól megismerni?« — Ki mondhatná meg azt neki, Theodor?

»Ő azt mondja, kedves Theodor, hogy szeretett már attól az első perctől kezdve, mikor vakon és tehetetlenül Párisban a kocsiból kiszálltam, s mint szolgámnak az ő karjaira támaszkodtam.

»Hiszi-e ön ezt?

Mabel.

Megint október volt és Urániában szokatlanul nagy volt az izgatottság. Sir Gordon Guy menyasszonyaért jött és Theodor vendége vala; hogy vajjon gyantotta-e, mily sokkal tartozik neki, nem tudhatjuk. Annyit mindenesetre tudott, a mennyi elég volt arra, hogy őt élete utolsó napjait szeresse és becsülje.

A nászünnepély nagyszerű pompával ment végbe. Pettinill Penelope asszony, szép moire antique-öltözetben, a mely a szentépiletlet majd megreszketteté, legelőször érkezett meg az engedelmes Pettinill ur karján, ki valamit sugott a fülebe, hihetőleg Watts-tól valamelyik mondatot, mely az ünnepélyes alkalomra leginkább talált. Ők voltak az első, kik Blackburn-Houseból a templomba érkeztek.

Mily sajtáságos kíváncsi borzongás futott végig a váró tömegen, a mint az egyesek megérkezése az utolsó, legfonto-

sabb érkezők látására mintegy előkészítette őket! Hogy föltűnt a csinos Natalie, piros pozsgás gyermekeivel; és Constance az ő jámbor, becsületes férjével; és Gordon asszony uszályos öltözetében, lobogó lakadalmi tollakkal elcsapott futárja karjára támaszkodva! Sir Gordon Guy igen jól játszta szerepét.

Hanem egyetlen szem se maradt szárazon a templomban, mikor Mabel, — háromszorosan a mi Mabelünk, a kiállott megpróbáltatásokért, veszélyekért és sze-

kedni? Nincs annál nagyszerűbb látvány az egész világon.

Hangja nem fogult el és kezei nem reszkettek, mikor Mabelt Sir Gunynak átadta, de arca most is megmondá az igazat, mit ő soha sem titkolt el, hogy úgy szereti őt, a hogy férfi nőt csak ritkán szeretett.

S miután Mabel eltávozott tőle és elment, hogy egy mást szeressen s más férfi otthonát tegye Édené, mi maradt vigaszul számára?

lataival mulatozva, olykor-olykor megpihent alattok.

Ugy hiszem, azok sem képeztek nagyon kellemetlen társaságot.

Sherwood után

S. L.

Győr.

Győr városnak jutott a szerencse vendéül fogadhatni az idén a magyar orvosokat és természetvizsgálókat. Az ottani lapok már heteken keresztül értesítenek a nagy előkészületekről, kiküldött bizottságok működéséről,

A KUTYÁK. (Kép Oroszországból.)

relméért — a halvány, könyező, kedves Mabel, egy valódi menyasszony igazi megtestesülése, a lépcsőn lassan fölfelé haladt, hogy lépteit, tüde, fiatal, ugrándozó lépteit nemes lovagjának, legjobb, legőszintébb és legönzettelenebb barátjának, Theodorjának csöndes, kínos és erőltetett járásához alkalmazhassa.

Az a nemes, türelmes, megtört alak! Ki nézhetett volna rá a nélkül, hogy ne szeresse és ne tisztelje azt az erős, hajlhatatlan szellemet, a mely a test gyöngeségein oly hatalmasan felül tud emel-

Egyedül az a gondolat, hogy Mabel sorsának összebonyolított szövedékét az ő javára sikerült kibontania, hogy fényvel, ragyogással töltötte be a világot számára, s hogy az ő kezei teremtették meg Mabel boldogságát.

Azontul Theodor egyedül koczikázott; a biborszínű juharfa-sétányon magánosan bolyongott föl s alá, és egyedül keresé föl a Vadász-szirt szemérmes gentianáit. A fenyvesek gyöngéden árasztották szét körülte sötét árnyaikat, mikor társ nélkül, csupán emlékeivel és gondo-

hogy Győr ezuttal is méltó legyen régi hírnevéhez.

Ez alkalmából mi is néhány képet adunk Győr kiválóbb pontjaiból, melyek között az első helyet az igen szép fekvésű püspökvár foglalja el. Az a domb, melyen most a püspökvár áll, még a vezérek idejéből való, Béla király névtelen jegyzője szerint, mikor Árpád Szent-Márton hegye mellett táborozott, ott várat és erősséget épített. Szt. István, midőn Kupa somogyi pogányvezér testét négy részre vágatta, egy részét ezen győri várkapura szegeztette ki. Később az országot vármegyékre osztván, a megye székhelyéül Győrt tevén, és ugyanakkor püspökséget is állított itt föl 1009-ben, s

megkezdé építtetni az öreg templomot, mely 1033-ban elkészült, s ma is még a város legszébb temploma. Péter és Ába királyaink több ízben megfordultak itt, és szt. László király koponyáját is itt őrzik, melynek tiszteletére az ünnep június 27-én még ma is rendszeren

németek Dunán-tul mindent elprédáltak, Győr városába rohantak, gyújtogattak és pusztítottak. Így romokban találták már a tatárok is 1242-ben. De Béla Győrt is fölépítteté.

V. István és IV. László háborúi a cseh Ottokár ellen e vidéken folytak, s Győr az

részesüljenek, mint a minék a mi fehérvári polgáraink örvidenek. Győr ezen adománylevél által csakhamar virágzásnak indult, de hat évre rá Ottokár elfoglalta, és újra fölégette. Győr különben már ekkor jeles kereskedő város volt, és nevezetes rakhelye az

GYŐR. — Az izraelita templom az újvárosban.

GYŐR. — Püspökvár, a Rábásztről nézve.

megtartatik. Alig van város, mely hazánk történetében oly jelentékeny szerepet játszott volna, melynek lakossága annyi sanyargattáson ment keresztül, mint Győr. IV. Béla idejében — Rogerius szerint — mig a tatárok Dunán-innen pusztítottak, azalatt az ausztriai

időtájt nehéz viszontagságokon ment keresztül, úgy hogy V. István a mint a lakosság nyomoráról értesült, 1271-ben királyi oklevéllel ajándékozta meg, melyben megparancsolta, hogy a „győrbeli jövevények Győr várába költözködjének és a várban azon szabadságban

Ausztriával való cserekereskedésnek. Még inkább gyarapodott nagy Lajos alatt azon nagyobb szabadságok folytán, melyekkel e fejedelem fölrüházta.

Erzsébet, Albert királyunk neje, Győrben lakott. Itt tarták 1441-ben az országgyűlést, s

vad és ártalmas állatok; azokat már nem árt irtani.“

„Engedje hát“, — kapta föl a szót Ned — „azok ellen vadásznom.“

„Felesleges.“ — mondá a kapitány. — „Nekem hatalmasabb szigonyom van ellenök: az egész Nautilus maga. Orrán egy hatalmas aczéll sarkantyú van, melylyel ha neki megy, a legerősebb cet bétét is egyszerre kiontja. Várjanak csak; mindjárt rendezünk olyan vadászatot, a milyent még nem láttak. Semmi kíméletet e vad állatok iránt, melyeknek óriási teste csupa száj és fog.“

Valóban, nem lehetne jobban leírni a nagyfejű busa-szöketőt, melynek hossza néha 24 méternyi s ennek harmadát roppant feje foglalja el, melyből óriási éles fogsorai vigyorgnak elő. Míg a balna főső állkapcsa és szájpaplása csak balcsonttal van béllelve, ennek huszonöt nagy agyara van, husz centimeter hosszú s két font súlyu egy-egy, hegyesek és tömörök. Roppant fejének felső nagy üregében, porczogó csontoktól körítve, rejti, mintegy 3—400 kilogrammnyi mennyiségben azt a becses olajat, melyet cet-fehérdéknek neveznek. Alakja idomtalan, inkább ebihalhoz, mint halhoz hasonlít. A mellett ferde is egészen, egész balfelén alig van csontja, jobbra dül s csak a jobb szemével lát.

A szörnyek csoportja egyre közeledett. Eszrevették a bálnákat s azokat akarták megtámadni. Valószínűleg a Nautilust is egynek vélték azok közül. Látni való volt, hogy — a Nautilust számításba nem véve — a megtámadók léz a győzelem, nemcsak mert jobban föl vannak fegyverezve a harcra mint az ártatlan bálnák, hanem mert hosszasan is el tudják tartani lélekzeteket s víz alatt tudnak maradni, mint emezek.

Ideje volt a bálnák segélyére sietni a Nautilusnak, vagy is a harcra elegyednie. A hajó belsejébe mentek a fedélzetről mind, elzárták azt s a hajó a víz alá merült, hogy ott a hullámok alatt döntse el a rejtelmes csatát. A szalon vaslemezeit fölnyitották s Aronnax, Conseil és Neddel az üvegablakokhoz ült, nézni a mi következik.

Valóban érdemes látvány volt. A cetek közt már javában foly a harc, mikor a Nautilus közéjük érkezett. Csataterve az volt, hogy a busa-szöketők csapatát ketté vágja s harczsorukat ezzel megzavarja. Ezek eleinte föl se vették az új szörnyeteget, mely csatájokba keveredett; de csakhamar megérezték hatalmát. Mily harc, mily vérontás!

A Nautilus egy óriási szigonynyá változott, melyet ura, Nemo kapitány, tetszése szerint s villámgyorsasággal dobott ide-oda. Mint a nyíl pattant el s szökött egyszerre czéljára. A hol legtümöttebb volt a nagyfejűek csapata, oda vágódott be mindig. Azok hatalmas farkcsapásait ő meg sem érezte; gyilkos agyaraik lesiklottak róla, vagy bele törték vas gerinceibe. Ellenben a melyeknek ő neki ment hegyes sarkantyujával, annak vége volt. Egyiket a másik után végezte ki.

A busa-szöketők harczsora megbomlott. Ide, oda döltek — halálra sebezve; iszonyu süvéléssel lökték ki szájukból, halálvergődésekben, a bevett víztömegt; s mint a csikok nyüzögtek, sűrűn, csoportba összeverődve, mintha egymással keresnének oltalmat, menekvést, az iszonyu megtámadó elől. Hiába! az, minden fáradság nélkül, jászava s könnyedén folytatta halálos munkáját egyre gyűrülő soraik közt.

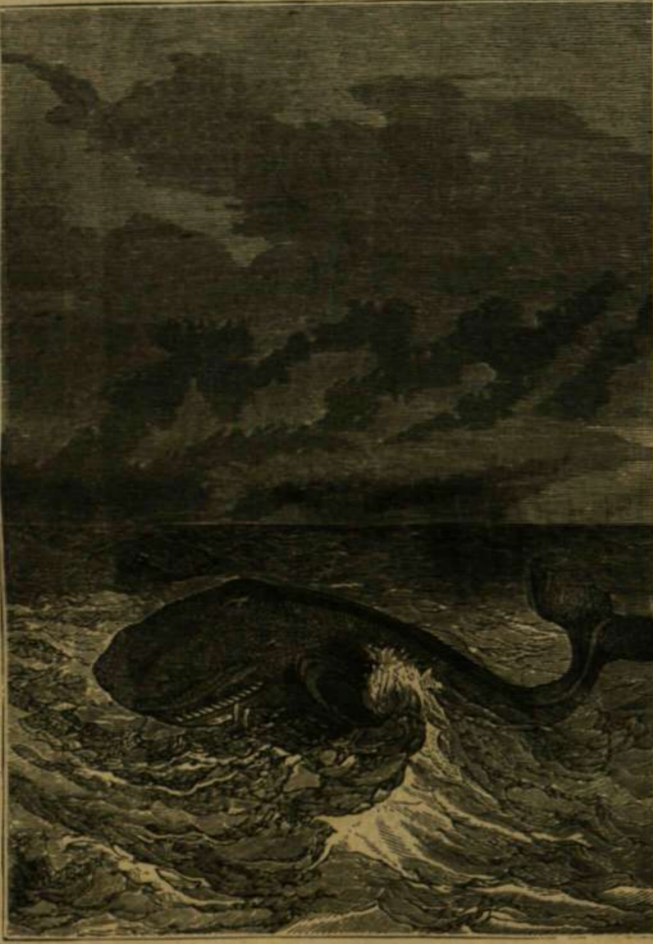
Már egy óráig tartott e homéri mészárlás, melytől a nagyfejűek nem menekülhettek. Hiába egyesült tiz-tizenkettő, hogy egyszerre rohanna feldőntik s súlyukkal agyonnyomják ellenségüket: a Nautilusnak nem árhattak. Csavaran egy nyomás, kisiklott sűrűségükből s ismét kívülről, oldalt támadta meg s egyenként végezte ki őket. Végre egészen megrikultak soraik; mert a víz mélységében folyván a csata, a mint egy kivégeztettet, annak hulláját azonnal fölvetette a víz. Alig maradt már belőlök; a mi maradt, futásnak vette a dolgot.

A csata be volt fejezve. A Nautilus is föl szállt a víz színére. Az körökörül a megöltek idomtalan hulláival volt boritva s vérejtől a víz halvány pirosra festve. Nagyszerű látvány volt, melyhez hasonlóan — Ned mester is bevállá — czethalás még soha nem gyönyörködhetett!

A busa-szöketők tetemei közt egy-egy bálnáé is uszdogált, mely szintén nem kerülheté ki a veszedelmet. Ezek egyike, hátára fordítva, még hörögve, de halálra sebezve, ütődött a Nautilus oldalába. Fekete s laposabb feje különböztette meg az északi sarkvidéki, úgynevezett Fehér-bálnától. Usonyába kapaszkodva csüggött kis kölyke, melyet szoptatott volt, mielőtt végezete elérte. Két matróz a Nautilusról, a kapitány intéseére, ráugrott a nagy állatra, s fölébe fordított emlőiből kifejtte a még meleg s megrezdült tejet. Jókora hordóra való volt benne.

„Kóstolja meg!“ — kinalta Nemo kapitány egy cészével belőle a vendégét. Aronnax eleinte undort érzett, de a kapitány biztatására, hogy semmi rosz ize nincs s csak olyan, mint a tehéntej, megkóstolta és valóban úgy is találta.

„Ez a tej“, — mondá a kapitány, —

UTAZÁS A TENGER ALATT: Busa-szöketők.

„jó szolgálatot fog tenni étrendünk változtatására; vaját s túrót készítünk belőle.“

Igy végződött a cetek harca, a déli sarki oceán határvonalánál. A Nautilus azonban tovább is csak déli irányban folytatta útját.

(Folyt. követh.)

Egyveleg.

— A „ténsasszony.“ Jókai Mór írja le a következő történetét: „Nem mondom meg előre, hogy hol történt; mert arról mindjárt kitalálnák a mesém végét. Van valahol egy szép nagy kastély, s attól nem messze egy kétrornyú kolostor. Egy szép ősi délután künn álldogál a kolostorajtóban egy jámbor barát s forgatja két kezében a tubákos szelencéjét, midőn egyszerre csak azt veszi észre, hogy egy szép hölgy áll előtte s jó napot kíván neki magyarul. A delnő nem jött épen egyedül; hosszú selyem zsinórán egy óriási újfundlandi kuttyát vezetett maga mellett. Egyéb kísérte nem volt. A szép urnó a templomot ohajtotta megtekinteni. — „Várjon a ténsasszony, mindjárt kihozom a kulcsokat.“ A delnő várt, míg a barát visszajött. Akkor kérte, hogy engedje meg, hogy a kuttyája is vele mehessen, a hü állat nem akar elmaradni asz-

szonyától. — „Csak hozza be hát a ténsasszony; — ha nem harap.“ — „Azt nem teszi“, biztosítá az urnó. — A jó barát aztán megmutogatta a templom nevezetességeit rendén, s nagyon meg volt nyugtatva, midőn tapasztalá, hogy az urhölgy igen ajátatosan végzi szemléletét. Ki is kísérté a ténsasszonyt egész az ajtóig. De mily nagy volt bámulata, midőn visszatérve, az oltár asztalkájára öt aranyat talált letéve, az urhölgy ajándékát. — Hó! Ez most ténsasszony. — Szaladt — már a mennyire természetnél fogva lehetett — ki az utcára: de már az urnó akkor nem volt látható. Hanem a helyett tele volt az utca kandi asszonynéppel, a kiknek a város nyelve, Tuzsa Borka asszony, nagy ékesszólással magyarázott valami nagy dolgot. A szent férfit meginterpellálta a nő Demosthenest, vajjon nem ismeri-e azt a ténsasszonyt, aki a most itt jár? — Tuzsa Borka nagyot taszított a tenyerével a jámbor kérdézőn. — „No nézd: te szegény jámbor barát; még ténsasszonynak titulálod a mi királyné asszonyunkat. Tán még azt sem tudod, hogy ő felesége itt lakik Gödöllőn?“ — Hát bizony számára azt soha sem olvas újságot, honnan tudhatta volna?“

— Thiers háza. A párisi kommun-forradalom lerontotta Thiers házat s a nemzetgyűlés 1.054.000 frankot szavazott meg annak idején, hogy azzal az agg államférfinak új házat lehessen építeni. Az építkezés Aldrophe építész vezetésével alatt meg is kezdett 1872. júliusban, s most már teljesen felépülve áll Thiers új háza a St.-Georges téren. A háznak a földszinten nyolcz, az első emeleten kilencz ablaka van. Legérdekesebb rész benne Thiers lakoszobája, mely két ablakán kívül felülül kapja a világosságot: egyik ablaka a St.-Georges-térre, a másik kerre nyílik. Az ajtóval szemben egy pompás márvány kandalló áll, melynek két oldalán vörös bőrrel bevont két óriási asztal látható. Körös-körül a könyvtárnak való tölgyfa-szekrények vannak föllálitva. A könyvtár mintegy 20.000 kötetből áll. A könyvtár közepén egy sötét-körtefából készült üveges szekrény van alkalmazva emaillozott tárgyak és régi ékszernek számára. A szekrények fölött képek és bronz művek függének. Van az épületben konyha, pincze, sőt még mosószoja is; mindhárom a föld alatt. A konyha Thiersné asszony rendelkezésére angol styiban van kiállitva.

— A tudósok nyomora Németországban. Berlinben mintegy 10 hóval ezelőtt egy tudománykedvelő több rendbeli jutalmakat tűzött ki történelmi csillagtan, geológiai, közgazdasági, költészeti stb. pályamunkákra. A pályadíjakat a mult esztől-törtőkön osztották ki Lipcsében, midőn is a kitűzött jutalmakat mind Markan Miksa nevű fiatal ember nyerte el. Midőn az utolsó jutalmat is át akarták neki adni, s a közönség lelkesedése már tetőpontra hágott Markan iránt, az egyszerre csak ajultan rogyott a földre. A beteget kivitték a mellékszobába, s ott magához is jött, de 4 óra mulva minden ápolás daczára meghalt. Az éhségnek lett áldozata. A lángezü, de végtelenül nyomorult anyagi viszonyok közt élt fiatal tudós lakásán — egy félreeső utcában levő sötét kamarában — egész halmaz kéziratos, s nevezetes mechanikai készületeket találtak. Mutatathat-e föl a munka, s a lángezü történelme ennél szomorubb fejtezetet!

— Rochefort az ő állítólagos Karlsbadba való utazásáról a „Latere“ legutóbbi számában következőkép nyilatkozik: „A „Paris Faillite“ jeleníti, hogy én az osztrák kormányhoz azon kérészt intéztem, hogy engedessék meg nekem Karlsbadba menni, ott azonban kérésemet a kiszolgáltatási viszonyok miatt nem teljesített. Először is nincs kiszolgáltatási egyezség, mely politikai szándékoknak Osztrákországban való tartózkodását meg ne engedné. Másodszor: én nem kértem soha semmi kormánytól semmit, kivéve a francia császári kormányt, melyre arra kértem, hogy menjem, s ez legnagyobb elégtételre kérésemet teljesítette is. A mi különben a Karlsbad fürdői illeti, arra egyáltalán nincs szükségem. Nem rég vettem egy nouncementi fürdőt s radikálter meg vagyok gyógyulva.“

A svéd partokon.

I.
Rügentől Landskronajig.

(A skandináv félsziget első megpillantása délfelől. Kronborg vára. Hamlet és Ophelia sírja. A svéd vasutak és a svéd „alföld.“)

Hüvös, borongós alkonyat volt, a mint Rügen szigetéről megérkezve a stralsund kikötőben várakozó »Oskar« postahajóval a svéd partok felé azonnal tovább folytattam utamat. Már jó magasan járt a nap, midőn a sik tengeren játszó déliráb élénkbe hányta a falsterbói fok fehér házait. Az itt egész a tenger színére lapuló skandináv félsziget ez első megpillantásánál távolról sem sejtethető az utazó azon »borzasztóan« szép, vadregényes tájakat, melyeket a távol zöldellő fenyesek rejtenek. Itt a part még föl egészen Güteborgig, kevés kivétellel, mindenütt sekély, — nagy ellentétet képezve a másik, az Oroszország felől eső keleti partokkal, melyek merdek gránit sziklából állva, a Balti-tengerbe messze előrehányt számtalan gránit szigetek és szirtekkel, mint egy nagyszerű természetes erődítményt képeznek Svédhon körül.

Utam ezen részét egy ideig a Sund környékén folytatván, többször volt alkalmam a két átellenes partot észlelni, mely világosan magán hordja még annak jeleit, hogy Európa e sajtáságosan szép tájaiban egy emelkedő tengerfenékekkel van dolgunk. Kissé halmosabbá csak fent Elsinore és Helsingborg táján lesz a vidék, hol a két átellenes, dán és svéd parterődök már tekintélyes magaslaton fekszenek.

Az egész Sundnak mondhatnám ez a legszebb pontja, hol a viharos Kattégát hullamai az itt már szelidebb keleti vagyis Balti-tenger habjaival ölelkeznek. A bejáratot 1660 előtt, midőn még az átellenes Skane is Dániához tartott, két erőd védelmezte, de ma már a svéd parton levőből csak egy izmos torony romjai állanak; míg ellenben Dánia felől még festőien magaslik ki négy tornyával a Shakespeare »Hamlet«-jébe valószínűleg legtöbb olvasó előtt ismeretes »Kronborg« vára — ugyanazon örtoronyral, mely előtt a bástyán áthalad a Hamlet apjának szelleme. Az ör most is ott áll, most is oly jámbor, egy pár shillingért megkínál, hogy tisztas ódnóságot mutató távcsövén át tekintnem meg a Sundon átúzó hajókat. Maga a vár épen olyan, mint azt a Shakespeare művéhez készített illusztrációk mutatják, renaissance styiban épült nagy vár-négyszög, egészen a Sunda fölve, a száraz felől pedig vízzel telt sáncok által környezve, — a különbség csak az, hogy sem Hamlet, sem apja lelke valószínűleg soha sem látták Kronborgot!

Kronborg t. i. 1574—85 közt épült, az Oldenburg dynastia idején, míg ellenben Hamlet talán ezer évvel előtt azeitelt. Némely naiv utazók azonban, erősen ragaszkodva Shakespeare tekintélyéhez, addig zaklatták a felelni mindig kész vezetőket, hogy végre csakugyan történelmi tényény emelkedett Hamlet itt mulatása, — holott a bölcs királyfi, mint említették, valószínűleg sohasem látta e tájakat.

Ha már a vár megvolt, hol a szellemet áthaladni látták, a sírnak is valahol itt közelében kell lenni, hová eltemették; legalább így okoskodtak az utazók; s valóban sikerült az ügyes vezetőknél ezt is fölfedezni, mondja Murray szelleműsüti-

könyvében, — a közelfekvő mariensylti vendéglő mögötti terraszon, egy fák által környezett csonka kő-oszlop alakjában, a mely valaha valami majorsági szegletké lehetett. Sőt még ezzel sem voltak megelégedve a mindent tudni vágyó kék fátyolos szép ladyk, kik kezökben a vörös Baedekker-vagy Murray »Handbook«-jával, Seeland e távol csúcsára fáradtak. A hol Hamlet élt, Opheliának is ott kellett valahol lenni; a sok kérdésre tehát, hogy hol van a patak, melybe a kisasszony belefult, — végre ezt is szerencésen fölfedezték, s ma a jámbor utazó a mariensylti kert mögé egy gyönyörű kies berekben vezették a Hellebeak-patak partjára, — ez a végzetes hely, hol a szép lélek megvált porhüvelyétől. A jámbor utazót csak az bánthatja, hogy alig levén egy pár hüvelyknyi víz e kis patakban, nehezen sikerülhetett a ladynek e kis vízbe belefojtania magát.

Igy lett »Kronborg« történelmi hirre jutott, s kivált az angolok által sokat látogatott helylyé, melyet én is meglátogattam, egy csomó csigahéjas kavicsot és tengeri algát markolva föl a várbástyák lábait nyaladosó Kattégát hullamai közül, hogy egy magyarországi szeszélyes lény kívánságának eleget tegyek, ki egész utamról csak ennyi emléket kívánt magának; — s ezzel hátat fordítottam az északi tenger csipős szelének, és a rendes partközi hajóval az átellenben fekvő Helsingborg márvány kikötőjé felé tartottam.

Alighogy elhagytuk Seeland partjait, a mögöttünk sötétlő Kronborg bástyáit fehér füstfelleg kezdte elborítani, s a velünk szemben álló helsingborgi sziklákról ágyú lövések viszhangja verődött felénk. Hajónk egy csavarulata után világosan láthatók lettek a kronborgi bástyák lángkigyókat lövellő ágyúi. A tünemény oka után tudakozódva, azt nyertem feleletül, hogy ez a dán királyné születésnapjára történő tiszteltés.

Helsingborg, mely a régi vár körül terül el, 7000 lakosu kis város, a svéd partokon azonban a többiekhez képest igen tekintélyes állást foglal el, mivel részint fekvése, részint környéken levő kőszénbányák és gyáraknál fogva, mint a Norvégia felé a Sundon átvonuló nagy közlekedési vonal egyik főpontja, élénk és fejlett kereskedelemmel bír, — de mindennek daczára kevésbbé hordja magán a svéd városokat jellemző csint és tisztaságot.

Innen utamat még ugyanaz nap Landskrona felé kívánván folytatni, a legközelebbi gyorsvonatot használtam föl; azonban mint a svéd vasutakon általában, úgy itt is a gyorsaság helyett ugyanazon lassúsággal döcögöttünk tovább, mely kivált a tartomány belsejében halálra győtri az európai kontinens közlekedéséhez szokott utazót, de másfelől tagadhatatlan, hogy gondoskodva van az hatalmas utazás lehető kényelmességéről, mert a gyönyörű zöld báronynyal borított, és szalonszerűleg berendezett tágas waggon, mely az amerikai Pacifique-vasut waggonjaihoz hasonlólag, egészen szabad mozgást enged az utazóknak, semmi kívánni való nem hagy hátra.

Utunk eleinte sík, később a svéd alföldet jellemző szelid halmos tájak között vitt, Helsingborg közelében előbb a koronaherzeg sopheroi nyári palotája, majd a kulla-gunarstorpi fényes kastély előtt haladva el. Az állomások ritkák és

néptelenek. A »gránit-törmelékkel« már itt is sok helyt borított mezők sik részökön megtermik ugyan a mi gabnaféléinket, de nagy részint csak a czölöpökhez pányvázott tehének legeltetésére valók. Két izben is menő a tartomány belsejében keresztül, s egy nehány szárnyvonal kivételével, az összes fő vasutvonalakat bejárva, többször volt alkalmam a svéd alföldi tájaknak e jellemző vonását, vagy hogy helyesebben szóljak: átkát észlelni. Mint az egész Skandináv félsziget északi és déli részén tett vizsgálatok kétségen kívül bizonyították, a roppant terület folytonos emelkedésben lévén, — úgy hogy kivált északi részén, a botni öböl helyén még 1500 táján is nyílt tenger által volt a Fehér-tengerrel összekötvő, — ez ugynevezhető svéd alföld, mely a stockholmgötheborgi vonaltól lefelé terjed, tulajdonképen egy régi tengerfenék, melyen a híres északi jégár-képződmények idején a Doreffeld felől lecsuszó jéghegyek a magukkal sodrott gránit morzsáldkot hullajtották el.

Alig lehet az emberlakta föld mostohaságára és borzalmosságára valamiméltóbb vidéket képzelni, mint az, mely Alvesta és Herrljunga táján terül el. Órahosszakig megyünk és megvárunk, de semmi mást nem lát az utazó, mint kietlen, vas rozsdától barnított gránit síkakat, melyeken legfeljebb a századok zivatarai számtalattak néhol egy-egy barázdát, — olykor-olykor több mérfdődre mászányi darabokkal behintett mezőkkel vértakozva, de a melyeken oly sűrűn halterek egymás mellett e szikla-darabok, hogy a vasut számára is csak nagy fáradsággal lehetett egy keskeny ösvényt eliszítani közöttük. Itt földművelésről szó sem lehet; föl ugyan nő e veszélyes mezőkön, igaz! de az egy-máshoz érő szikladarabok képezvén e mezőket, még legelőnek sem használhatók, mert minden lépten-nyomon közibük történék az állatok lába. Néhol, kivált följebb észak felé, már fenyő-erdőség borítja ez iszonyu talajt, de a júliusban egy ideig forró sőt nap visszaverődve e vasoydtól barnított sziklákról, s a köztök szivárgó feketebarna vizekrol: e vidék az elátkozottság színét oly hiven tárja elénk.

Es pedig kivált már Smalandtól fölfelé a tavakig, mint a hol a hegyeségek kezdődnek, a Skandináv félszigetnek e Seeland és Götland szigetek közt lenyúló déli része, a tulajdonképeni Svédhon belseje, legnagyobb részt ily vidékekből áll. Órahosszakig megyünk, mint említém, míg végre valahol egy zöld erdő közepén megáll a vonat; ez egy vasutállomás, hat vagy hét kunyhó ott pirolik az erdő szélében téglyavöröser festett gerenda falával, s gyephantokból rakott tetejével, melynek egy nyílásán magasra gomolyogva száll ki a kékelő füst; a konyhában pattogó tüzoly hivatogatólagint a borult, mogorva, hives alkonyatnál unalmokban a vonat mellett föl és alá sétáló egy pár utazónak!

Annyi szép, megragadóan egyszerű, költőséggel van e vadon pusztaságban, de mégis megborzad az ember, ki a civilizált világhoz van szokva, ha napokig utazik tájakon, hol a grániton és sinlódo fenyőtuskókön kívül semmi sincs, mi tápott nyujtana az ember lételének.

De térjünk vissza partjainkhoz. A bilbergai állomáson elhagyva a fővonalat,

Különféle.

Bazaine szökését már a szinpadra vitték. Kassalben f. hó 12-én, tehát alig 60 órával a szökés megtörténte után, a Thalia-színházban a bámuló publikumnak három élő csoportozatban föltálaták a nagy eseményt. A használt kötélművészetnek természetesen, a hatás kedvéért véresnek kellett lenni, miért is a repülő hős a leszálláskor néhány lat veres elfestéket kent fel kesztyűjéről a kötéltre.

Fogságban lévő német püspökök. A „Schl. V. Ztg.“ a következő adatokat közli: A kölni érsek már 134 nap óta ül a kölni fogházban, 1874. márcz. 31-kén fogatott el. A trieri püspök 159 nap óta van a trieri börtönben, 1874. márcz. 6-kán fogatott el. A poseni érsek 190 nap óta van ostrovi kerületi fogházban, 1874. febr. 3-kán fogatott el. A poseni fölszentelt püspök pedig 1874. júl. 26-ika óta van fogva Kozmiban. A paderborni püspök pedig 1874. aug. 4-ke óta ül a paderborni fogházban.

Magyarok Keletindiaiban. Dr. Kiss és dr. Leber hazánkiai, a kik a németalföldi kormány keletindiai gyarmatainak szolgálatába állottak, Hágából érkezett leveleik szerint f. hó 15-én hagyták el Európát, s 40 nap múlva érkeznek rendeltetési helyére, Bataviába. Velük együtt még három más magyar utas indult el Keletindia, hol letelepedni szándékoznak: Fehér nevű mérnök és Grossinger nevű ur nejevel.

Hulla-égetési próbát tartottak a napokban Drezdában. A próba nagyszámú közönség, többnyire orvosok s természet tudósok gyűltek össze, Bécs, Budapest és Prágából. A hatóság azonban ezuttal sem szolgáltatót ki emberi hullát a próbához, s így a kísérlet 420 fontnyi

lőhullán ejtett meg, mely 3 óra alatt porrá égett. A próba rendezője, dr. Siemens ez alkalomból szakelőadást is tartott.

Kísértet jár az ungvári várban, hol most papnövelde van. Ugyanis a mendemonda azt beszéli, hogy éjjelenek egy magas nőalak, kinek két farkocsa s fehér ruhája van, jelenik meg a várban s összejárja a folyosókat s belátogat a kispapok hálótermeibe is. E kísértet nem más volna, mint a vár hajdani tulajdonosa, a Drugethek egyikének leánya. Egy éjjel a kispapok beszélgetvén róla, egyikök fogadott, hogy ő megöleli, ha ismét megjelen. Az nem soká váratt meg, s a félelemtől reszkető, de őt mégis megölelő kispap képeire oly csatán bizonyítékát nyomta a tulvilági lelkek becsületességének, hogy ez rögtön elájult tőle. Az „Ung.“ beszéli ezt az épületes históriát.

A váci mérgezési eset miatt foly az erélyes vizsgálat Nyitránszky Ede ellen, ki határozottan tagadja, mintha Emerich Ilonát ő mérgezte volna meg. Mint írják, több jel arra mutat, hogy a leány önmaga vette be a mérget, s levelek kerültek elő, melyek szerint a leány rajongón szerette az ifjút, de szülői ellenzék, hogy egymásé lehessenek. E levelek arról is tanuskodnak, hogy a leány tette azon ajánlatot, hogy mindketten együtt mérgezzék meg magukat, mit a leány úgy látszik végre is hajtott, Nyitránszky ellenben magán véreghajtani gyáva volt.

Szerkesztői mondanivaló.

Nemo. Isten hozottja nem talál hasonló visszhangra. Hiszen van benne itt-ott egy kis eszme-csillanás, de az istenért, 13 nyolcz-soros strófára nyujtani egy szétfolyó alapeszmét, melyet

jól összefogni s egy gyúpontra gyűjteni sehogysz képes! Rímei itt-ott igenis jók, azaz: erőltetettek, hajuknál fogva odavonszoltak. Refrainje pedig sehogysz sem sikerül; nincs összefüggése a legtöbb strófával s cztája nem érthető.

Csekey. „Fehér Ilon“. Gyenge dolog. Hogy Virág Bandi meghalt, mert a leány szive hideg volt iránta, s hogy sirján a hideg leány most fehér lilium: oly eleséplert dolog, melyet nem érdemes rimbe szedni.

Majsa. Hogy a kereskedésekből a rhumot, sőt még a gyógyszerül szolgáló életalt és sósborszeszt is, még pedig előleges megintés nélkül lefogalják s elkobozzák: biz az nincs rendén. De az ily sérelmek orvoslását nem a nyilvánosságágnál, hanem az illető hatóságágnál kell keresni.

Kassa. A románcz nagyon gyenge, a recepte meg nagyon frívól; egyiket sem közzölhetjük. Talán akad majd sikerültebb is.

Sz. M. Nem a költői beszélyből kértünk mi kisebb egészet, hanem egészen más önálló kisebb költeményt. Az újabbban küldött mutatvány gyöngébb az előbbinél, mind tartalomra, mind formára, s azért nem is közzölhetjük. Egyébiránt legyen meggyőződve, hogy valaminek közlését vagy nem közlését nálunk a mű belbese s nem holmi mellékintetek határozzák el. A fölhozott régi esetről pedig mit sem tudunk, s az elhaglatottól sejtelmünk sincs. Alaptalan információkra ne hallgasson, kérjük.

F Gy. „Ne kérjétek“. Nem is kérjük mi, de ön se kérje: közöljük-e?

„Légy üdvözölve“. Üdvözöljük mi is, mert versében tehetség s kedély nyilatkozik. Sor kerül reá.

A.-Maroth B. J. A csinos rajzot közönnel vettük.

Tartalom.

Kruezs Krizosztom (arckép). — Az egész élet... — Theodor hősiessége (vége). — Győr (két képpel). — Kép Országából (képpel). — Tenger alatti vaspálya Anglia- és Franciaország közt. — Utazás a tenger alatt (folyt. képpel). — Egyveleg. — Melléklet: Ásvéd partokon. — Fürdői levd. — A hétről. — Irodalom és művészet. — Kizintezések, egyetek. — Egyház és iskola. — Mi újság? — Halálozások. — Szakkjérték. — Különféle. — Szerkesztői mondanivaló. — Heti naptár.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós. (L. ezukor-utca 11. sz.)

HETI-NAPTÁR. Table with columns for dates, days of the week, and religious events. Includes a section for 'HOLD VÁLTOZÁSAI' (Leap Year Changes).

HIRDETÉSEK.

A „FRANKLIN-TÁRSULAT“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-dik szám) megjelent és minden könyvárusnál kaphatók:

Harmadik, egészen átdolgozott s az újabb és legújabb törvények alapján kiegészített és bővített kiadás.

MAGYAR ÖNÜGYVÉD

elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben leginkább előforduló jogügyletek elintézésére,

továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindennemű folyamodványok, kérvények, panaszok, fellebbezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magán-okiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szövegű irománypéldával ellátva, minden osztálybeli honpolgárok használatára

irta TÓTH LAJOS, köz- és váltó-ügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

504 sűrűn nyomott lap, füze 2 forint 40 krajczár.

Czél szerűnek találtam a „Magyar Önügyvéd“-et harmadik kiadásban közrebecsánitani, különös tekintettel a polgári törvénykezési rendtartásra és az ezzel kapcsolatos törvénypótló rendelkezésekre, valamint a törvényhatóságok és községek rendezését tárgyzó legújabb szervező törvényekre. Az ügyvédi segélyt okvetlen nem kívánó bíráskodás mellett kellő figyelembe részesült a szintén oly fontos hazai közigazgatási is, s az életben leggyakrabban előforduló esetekre gyakorlatilag kiterjeszkedve, igyekszem a t. cz. olvasóközönségnek oly munkával szolgálni, mely a jogos igényeknek lehetőleg megfelelő, a kisebb községeknek különben sem igen kapható ügyvédek s illetőleg a községgeljárások költségeit alkalmazásánál nélkülözhetővé tegye, szóval mint gyakorlati kézikönyv a közelletben is biztosan és sikerrel használtathassék.

VILÁGTÖRTÉNELEM rövid előadásban.

A legújabb történeti könyvekből tett jegyzetek nyomán képezdek, polgári és felső leány-iskolák számára.

Irtá Vasváry Benő, tanár.

Első kötet

Ó-KOR.

Ára füze 60 krajczár.

DÖNTVÉNYTÁR.

A magyar kir. Curia semmitőszéki és legfőbb ítélőszéki osztályának olvi jelentőségű

HATÁROZATAI.

Gyűjtötték

Dr. Dárday Sándor, Dr. Gallu József, Zlinszky Imre.

X. folyam. — Ára füze 3 frt 50 kr.

A »Döntvénytár« X. füzete egy általános tárgymutatóval van ellátva, melyben a »Döntvénytár« összes tíz kötetében foglalt elvi határozatok a polg. rendtartás és egyéb törvények s rendeletek §§-ai szerinti sorozatba foglalhatók. — Ezen általános tárgymutató 13 nyomatott ivre terjed és könnyebb használható véget az anyagfelosztás szerinti repertoriummal van ellátva, úgy hogy bármely határozat a nagy anyaghalmozásból azonnal feltalálható.

Falusi könyvtár XI. füzet. GYAKORLATI UTMUTATÁS az Eperfa- és Selyemhernyó-Tenyésztesre irta ÁRON EDE. Második kiadás. Ára füze 50 kr.

FRANKENBERGI TECHNIKUM. felsőbb technikai tanítézet előkészítő iskolával. Az új folyam kezdete október 15-én.

Egy jónevelésű 13-14 éves fiú Kaloecsn, Pádlts Ferencz fűszer- és vegyeskereskedésben tanonczul fölvetetik.

„Franklin-társulat“ magyar irodalmi intézetben, (Budapest egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható KISFALUDY SÁNDOR. HIMFI SZERELEMI Második kiadás. A költő arcképével. (82 lap, 16-rét.) Nyomt. papíron, füze 80 kr. Velinpapíron, füze 1 ft. 20 kr., köve 2 ft.

ÓVÁS. Előbbi óvásaim kiegészítésül, korneuburgi marhapor hamisítványait illetőleg tudatom, hogy legújabb időben egy iparos által ol marhapor hozatott forgalomba, mely oly czimarral van ellátva, melyen ugyan sem czézem, sem „korneuburgi marhapor“ elnevezés elő nem fordul, mely azonban alakra, színre és rajzra nézve oly hasonlatossággal bír valódi megvédett bélyeg-jeggyemmel, hogy ama czimarral ellátott marhapor-csomagok készítményemmel fölcseréltetetnek. Mintán szakértők egyhangu utelése által bélyegjegyem utánázása konstátáltatott, amag iparosnak az általam nehézségtel czimarral további alkalmazása bírógal megtiltatott, és így ama jogtalanul megjelölt marhapor ismételt eladott arra figyelmeztetem, hogy annak további árulása bírói elköbuzást s pénzbírtól, sőt börtönbüntetést vonand maga után. Valódi es. kir. szab. korneuburgi marhapor t. cz. nevű arra figy-lmeztetnek, hogy azok czimlapjára nevem aláírása vörös betűkkel alkalmazva van. Pesten: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám. Thalmyer A. és Társa, Halbauer testv., Frommer N., Strobenz testvérek, Kertész és Eisert, Topits J., Kania és Maklary, Kovács J., Kochmeister Frigyes, Stern és Schmidt, Eder és Nerieda és Hoffmann József uraknál. Budán: az udvari gyógyszerháznál. Aszód: Kaufmann M. Árad: Tones és Freiburger, Bisztriczky, Bendik Reinh., Prinner W. S. Ar.-Maroth: Edinger M. Baja: Michátsch I. Bal.-Gyarmath: Omazta T. Ber.-Ujfalu: Vass Eugen. Besztercebányán: Göllner Ferencz, Stadler H. G. Breznóbánya: Góllner S. és fia. Brassó: L. J. és Heiszheimer A. és Társa, Gyergyánfi A., Eremias D. Csaktornya: Kárász A. Csaszolovits: Ritter L. Debreczen: Eibisch J., Csanak J., Gaszner C. Datta: Hack János. Dóva: Lengyel G. Gergelyfi. Dobsina: Kuhn F. D.-Földvár: Nadhara P. Eger: Matekovicz Mór. Eperjes: Zsembery József, Holenia J. Eszék: Deszátly István, Gobetzky József, Leipzig J., David Gy. Esztergom: Kollár és Schönbeck. Falkenau: Guttner. Freistadt: Eisler D. Galgóc: Pretzelmaier S. Georgenburg: Hensch Ede. Gyöngyös: Kocianovich J., Merzits J. Győr: Lehner F., Ecker F., Schaner S., Sztonek Istv., Stampf József. Jolsva: Malater Albert. Kaposvár: Kohn Jakab, Schröder J., Leipzig A. Kassa: Novelly A., Deutsch József, Hegedüs J. Ki védjegyem meghamisítását olyképp juttatja tudomásomra, hogy azt törvényes büntetés alá vonhatom, 500 ftig terjedő jutalmat nyer tölem.

A legbiztosabb és legkellemesebb szer váltóláz ellen, különösen gyermekeknek, kik a keserű Chinint másképp bevenni nem képesek a Chinin-csokoládé és a Chinin-czukor. Rozsnyay M., gyógyszerész Aradon (ezelőtt Zombán), melyeket a magyar orvosok és természet-vizsgálók nagygyűlése Fiumében pályadíjjal koszoruzott. Kapható vagy megrendelhető a birodalom minden jöhírt gyógyszerháznál. A hamisításoktól óvakodni kell! Mindenki csak a Rozsnyay M.-féle pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el. 135 (39-0)

„FRANKLIN-TÁRSULAT“ magy. irod. intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelent: KÉZIKÖNYV a birósági végrehajtók számára, tekintettel az elméleti vizsga és gyakorlati igényeire. Irtá Dr. Dárday Sándor. Tartalom: Az 1871. évi LI. törvényzikk a birósági végrehajtókról. — Utasítás a birósági végrehajtók számára. — A bírói határozatok kézbesítése. — A biztosítási intézkedésekről. — A végrehajtásról. — Váltói végrehajtás. — A csődösszeírása. — Hagyatéki leltározás. — Iromány-példák a birósági végrehajtók számára. — Iromány-példák az 1871. 51. t. cz. és arra vonatkozó miniszteri utasításhoz. — Iromány-példák a kézbesítési eljáráshoz. — Iromány-példák a biztosítási eljáráshoz. — Iromány-példák a végrehajtási eljáráshoz: I. Az általános határozatokhoz. II. Ingóságokra vezetett végrehajtáshoz. — Árverés az ingóságokra III. Ingatlanokra vezetett végrehajtáshoz. — Árverés az ingatlanokra. — Iromány-példák a váltói végrehajtáshoz. — Árverési hirdetmény. — Árverési jegyzőkönyv. — Iromány-példák a csődösszeírásához. — Iromány-példák a hagyatéki leltározáshoz. — Szolgálati utasítás az első folyamodású biróságok számára. — A bírói leletek kezelése tárgyában kibocsátott igazságügy-miniszteri rendelet. (8-rét, 256 lap.) — Ára füze 2 frt.

URBÉRI KALAUZ. Utmutató az 1848-ki évi törvények által megszüntetett urbéri kapcsolatban fennmaradt, s azzal rokon és összekötöttetésben lévő jog- és birtokviszonyok rendezését tárgyzó ügyekben; az ország visszacsatolt részeire és erdélyi területére is kiterjesztve s gyakorlati iratmintákkal ellátva. Községi jegyzők, ügyvédi vizsgára készülő s kezdő ügyvédek és bírák használatára. Irtá TÓTH LAJOS, köz- és váltó-ügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze. (8-rét, 408 lap.) füze 2 forint 50 krajczár. Tekintve a még függőben lévő birtok rendezési és szabályozási perek jelentékeny számát 8 különösen a legelő, erdő és nádas elkülönítése iránti pereknek az 1871. LIII. törvény-cikk 48-ik §-ában megszabott egy évi záros határidő alatt az illető királyi törvényszékek előtt bekövetkezendő újabb folyamatba tételeit; ezen, a birtokszabályozási perek és kérdések által közvetlen érdekelt községek jegyzői és az ügyvédi vizsgára készülő ifjuság, de kezdő ügyvédek és bírák által is elméleti és gyakorlati utmutatóul használható, s 26 sűrűn nyomott ivet tartalmazva a fennevezett kiadásában már megjelent korszerű munka a t. cz. közönség figyelmébe ajánlatik

A „FRANKLIN-TÁRSULAT“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapesten, egyetem-utca 4-ik sz.) megjelent és minden könyvtárnál kapható:

AZ ÚJ SZOLGABIRÓI HIVATAL KÉZIKÖNYVE.

Hivatkozva idevonatkozó törvényekre, miniszteri és megyehatósági szabályrendeletekre, számos irománypéldákkal és gyakorlati utasítással ellátva.

Irtá

GYÜRKY ANTAL.

(8-adrét, 280 lap.) — Ára füzve 2 forint.

Tartalom.

Előszó. — Bevezetés. — Az új szolgabírói hivatal szervezete. — A szolgabíróhatásköre és kötelességei. — Első rész: Hivatalos irály. Irodai felszerelés. — Irományok fogalmazása. — Irományok szerkesztése. — Második rész: Biráskodási hatáskör. — A biráskadást illetőleg. — A mezei rendőrségi vétségek. — Birói illetőség. — Büntethetőség. — A mezei rendőrség pontos kezelése. — Mezei rendőri eljáráshoz tartozó irománypéldányok. — Vésárbiroság. — Békebíroság. — Harmadik rész: Közigazgatás. Utasítások végrehajtása. — Körlevelek és hirdetések. — Adóügy. — Statisztikai adatok. — Iskola- és népnevelési ügy. — Községi falkodók. — Közgazdászati ügyek. — Egészségügy. — Gyógyszerárak vizsgálata. — Anyakönyvi másolatok. — Utlevél. — Becslések. — Biztosítási ügyek. — Közvagyon gondozása. — Eleui csapások. — Koldusok. — Szegények és betegek. — Lelenczek és vagyonatlan árva. — Árva ügy. — Cseléd-ügy. — A királyi bíróságok felhívása. — Hivatalos beszámolás. — Felügyelet a szolgazemélyzetre. — Negyedik rész: Községi ügyek. — A községi hatóságokról és illetőségéről. — A községek jogairól és teendőiről. — A községi képviselőkrol. — A képviselő-testület gyűléseiről. — A községi előljárásgáról. — A községi háztartásról. — A községek rendezése. — Községek előljárók választása. — A községi előljárárság működési köre. — A szolgabíró jogai és kötelességei a községek irányában. — Ötödik rész: Katona ügyek. — Hadkötelezettek összeírása. — A sorshuzás. — Sorolás eleni felszólamlás. — Az ujonczállítás. — Utállítás. — Katonaszág elszállásolás. — Katonaszág előfogatai. — Szabadságotak nyilvántartása. — Alkrendeléség és bírósági illetékesség. — Ellenőrzési szemle. — Hivatalos levelezés a katonai hatóságokkal. — Hatodik rész: Rendőri ügyek. — Mértékviszogat. — Husárosok. — A sütek. — Korcsmárosok. — Malmok. — Tüzesetek. — Rendőri felügyelet az építkezésre. — Sebes hajtás és állatkizás. — Néptánczok és mulatságok. — Vásárok, vándorok, révek. — A tometók. — Titott játékok és hamis játékosok. — Tablók, tolvajok és csavargók. — Talált tárgyak. — Hamis pénz. — Kuruzsok. — Hőfuvatagok és árviz. — Hetedik rész: Közmunka és közlekedési ügy. — Közmunka összeírása. — Közmunkaváltóság beszedése. — A közmunkaerő felhasználása. — Utépítés. — Az utak befásítása. — Nyolcadik rész: Rendkívüli esetek. — Aszály és inség. — Ragályos betegségek az emberek között. — Mérgezés és vízbefülés esete. — Ebdüh. — Kartékony állatok. — Irománypéldák.

„A rossz nedvek kiirtása a gyógyszer csalja.“ „Az élet legfőbb java a jó egészség!“

American-Pills by Böldt Böldt egészségi labdaccai vértisztítási labdaccai.

E labdacso sokszoros alkalmazást és sokszoros magasztatást vívtak ki. Ajánlatok e labdacso a vér tisztítására megelőző betegségek után; a fölösleges és rossz nedvek eltávolítására (növekvő testgyarapodásnál kevés mozgás mellett); továbbá oly egyéneknek, kik rossz emésztésben, savanyu felbőgésben, étvágytalanságban, szédülésben és vértörődásban szenvednek. E labdacso különös ajánlatot érdemelnek a gutáltésre hajlamos mutató egyéneknek. Egy doboz 65-70 labdacso ára 1 ft 50 kr. (10 kr. több.) Központi raktára: Droguerie medicinale; Böldt A. H. Genfben (Helvetia). Valódián kapható: Pesten: Török József gyógyszerész és főköldeményezőnél Magyarország számára, király-utca 7. szám, és Formágyi Ferencz gyógyszerárban, Szechenyi-tér 26. sz. Budán: Wlasek E., Szegeden: Kiss, Sz. Fehérvárott: Diebolla Gy., Egerben: Küllner, Temesvárott: Pecher, Brassón: Fabik, Kolozsvárott: Wolf, Bécsben: Kozdera J. am hob-n Markt 12. gyógyszerészek aránál. 217 (28-0)

Budapest, augusztus 30-án 1874.

35-dik szám. ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 12 ft., félére 6 ft. Csupán a Vasárnapi Ujság: Egész évre 8 ft., félére 4 ft. Csupán a Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft., félére 3 ft. XXI. évfolyam. HIRDETÉSEK DÍJA: Egy ótör hásszonott petti sor, vagy annak helye egyszeri ígátásnál 15 krajczár; többszöri ígátásnál 10 krajczár. Bélyegdíj költön minden ígátás után 30 krajczár. Kiadó-hivatalunk számára hirdetésmenyeket elfogad Bécsben: Haasenstein és Vogler Wallischgasse Nr. 10, Mosse R. Seilerstätte Nr. 2 és Ooppelik A. Wollzeile Nr. 22.

Nyári idényre!

Barége, Mozambique és Ecu	30-40 krig.
Selyem Grenadine sima és csikos	50-80 »
Gasiere dűsgazdag választékban	30-90 »
Francia Jacoats	25-35 »
Cretonek és Calicok	25-35 »
Satinék és Foulard aprék	30-70 »
Csikos selyem szövetek minden színben	1 ft. 1 ft. 40 kr.
Sima Pult de sie	1 »
Fekete »	1 » 30 »
Gros Failles	1 » 80 »
Szines » minden színben	2 »
Irish silyem Popelinek	1 » 10 »
Angol Lusterek	» 35 »

Bátrak vagyunk az igen tisztelt hölgyeket arra figyelmeztetni, hogy egy nagyobb mennyiségű divatárak, különösen selyemszövetek megvételével lehetőségessé válik a fentebbi cikkekkel bálmalatos olso áron eladhatni.

Mély tiszteléssel Sgalitzer és Schönfeld, 312 (9-20) Budapest, bálvány-utca 1. sz.

A „FRANKLIN-TÁRSULAT“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapesten egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Elméleti s gyakorlati ÖSZHANGZATTAN. (Harmonic-Lehr.)

Irtá ABRÁNYI KORNÉL. Első kötet. Ára füzve 2 forint.

A MÉTER-MÉRTÉK ISMERTETÉSE

és az ÚJ MÉRTÉKEKKEL VALÓ SZÁMOLÁSI MÓD. Tanodai és magánhasználatra készíttetve DE LUTTER NÁNDOR. Ára füzve 40 krajczár.

FRANCZIA NYELVTAN iskolák és magántanulók számára négy folyamban.

Szerző SCHWIEDLAND FRIGYES, a francia nyelv tanára Budapesten. ELSŐ FOLYAM. — Ára füzve 80 krajczár.

Kísérletül! Miltótassanak kis megrendelést tenni gyönyörű NŐ ruhakelmékből igen jutányos áron! HAMBURGER ADOLF hölgy-divatáru üzletéből PEST, urt-utca 8. szám. a postapostia állásban. Minták kívánat szerint ingyen és bérmentve küldetnek.

207 (43-50) Rendkívüli! jutányos áron kaphatók gyönyörű selyem és ruhakelmék DÉTSCHY és WEISSBERGER női divatáru üzletében Budapest, bécsi-utca 2/a sz. Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Megrendelések gyorsan és pontosan eszközölkötenek. 352 (1-25)

A „Franklin-társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapesten egyetem-utca 4-dik szám) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

POLITIKAI DIVATOK. Regény.

Irtá JÓKAI MÓR. Második kiadás. Három kötet. — Ára füzve 2 frt 40 kr. A népszerű kiadás 84-89. füzetek.

ÚJABB NOVELLÁK.

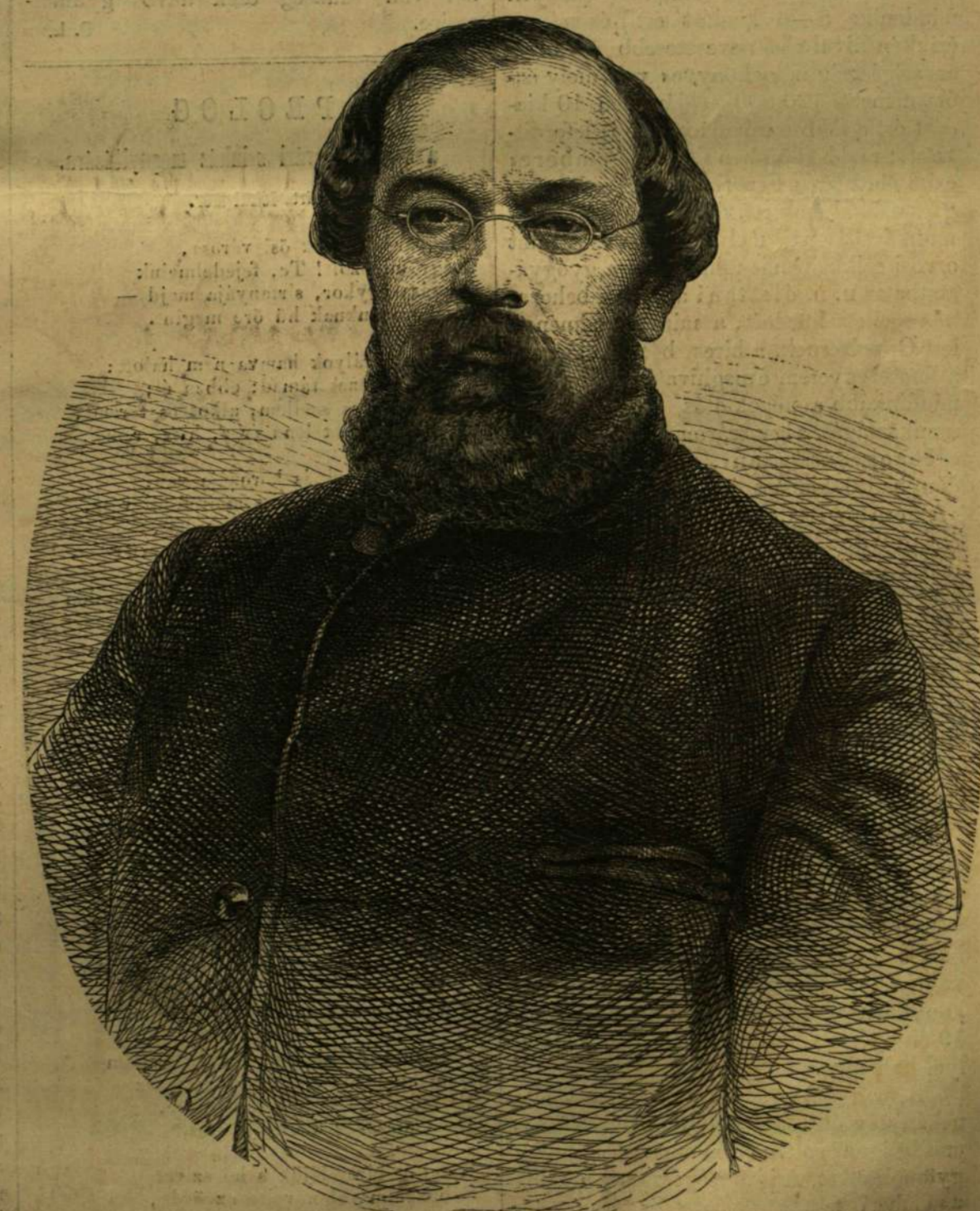
Irtá LAUKA GUSZTÁV. Ára füzve 2 forint.

VEZÉRCSILLAGOK

vagyis velős mondatok és költői gondolatok honi és külföldi remekírók műveiből. Második bővített kiadás. Ára füzve 2 frt., díszkötésben 3 frt.

BOCK ERNŐ. 1809-1874. oká, nagyon soká fog még eljönni az az idő, midőn a tudomány olyan viszonyba fog lépni a közönséges mindennapi élettel, — azon élettel, melyet az utcán, s a nagy tömeg magán házikörében látunk lefolyni, — a mily viszony létrejötte képezi az idealis czélt, melyért a tudósok lelkesülve küzdenek s fáradnak az emberiség javáért.

A tudomány terén e közvetítő közép-osztály egyik kiváló tagja volt Bock Ernő, a magyar közönség előtt is bizonyosan ismeretes lipcei tanár, az „Egészség“ négy könyv-csere szerzője, kinek arczképét adjuk e lapon olvasóinknak. Született 1809. febr. 21-én Lipcsében, hol atyja az anatómiai muzeum segédőre volt, a ki által már fiatal gyermek korában gyakorlatilag ismerkedett meg az emberi test szerkezetével, s különösen a lipcei csata után egyik nagy kórházban számos operációnak volt tanuja. Midőn 1830-ban orvosi tanulmányait a lipcei egyetemen bevégezte, először az ottani kórház egyik legügyesebb sebésze mellett

BOCK ERNŐ KÁROLY.

Kiadja és nyomatja a „Franklin-társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapest (egyetem-utca 4-ik szám).